



ВИСОКА ПОСЛОВНА ШКОЛА  
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – БЛАЦЕ  
Часопис из области економије, менаџмента и  
информатике „БизИнфо“  
Број 7/2013, стр. 1-14  
Адреса: Краља Петра I, бр.70, 18420 Блаце

**Прегледни рад**

УДК: 339.543(497.11:4-672EU) ; 339.972(497.11)

## **ХАРМОНИЗАЦИЈА ЦАРИНСКИХ ПРОПИСА СА ПРАВОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

### **CUSTOMS REGULATIONS COMPLIANCE WITH THE LAW OF THE EUROPEAN UNION**

Александар Станковић<sup>1</sup>

Београдска пословна школа, Висока школа струковних студија,  
Београд

Срећко Радојичић

Владимир Младеновић

Висока пословна школа струковних студија, Блаце

***Резиме:** Република Србија је доношењем низа нових закона у великој мери усагласила своје царинско законодавство са царинским законодавством Европске уније. Међутим тај процес још увек није завршен и очекује нас озбиљан рад на даљој хармонизацији. Ово тим пре ако се само још једном изнесе чињеница да је нови Модернизовани царински кодекс, који је битно измењен у односу на претходни, усвојен 2009. године. Оно што треба нагласити да су основни закони из области царина, Царински закон, Закон о царинској тарифи, Закон о слободним зонама, као и сви донети подзаконски акти усвојили у највећој могућој мери правна решења прописана европским царинским правом. Припремајући услове за улазак у Европску унију наша држава пре свега мора да усагласи свој правни систем са правним системом Европске уније. Како све области које треба регулисати нису једнаког значаја то је и динамика усаглашавања различита. Циљ рада је да се укаже на значај хармонизације*

цариских прописа са правом ЕУ, као би се Србија припремила за улазак у европску заједницу.

**Кључне речи:** хармонизација прописа, царине, царински кодекс, спољнотрговинска размена

**Abstract:** *The Republic of Serbia is making a series of new laws largely harmonized its customs legislation with the customs legislation of the European Union. But this process is not yet complete and we can expect some serious work on further harmonization. Even more so if you are just a present that new Modernized Customs Code, which significantly changed compared to the previous adopted 2009th year. What should be emphasized that the basic laws in the area of customs, the Customs Act, the Customs Tariff Law, the Law on free zones, as well as all the make by-laws adopted by the greatest extent possible legal solutions prescribed by EU customs law. In preparing the conditions for entry into the European Union our country first of all has to adjust its legal system to legal system of the European Union. As the area that should be specified not equal importance to the dynamics of harmonizing different. The aim is to highlight the importance of harmonizing cariskih legislation with the EU, Serbia would be prepared for entry into the European Union.*

**Key words:** *compliance regulations, duties, customs code, foreign exchange*

## 1. УВОД

Европска унија је аутономни модел међувладине и међудржавне сарадње (организације) посебне врсте, која има сопствени правни поредак, који се опет не може сврстати нити у међународно, нити у национално право. Комунитарно право се примењује у земљама чланицама као основни извор права.

Након промена које су се догодиле 2000. године, Србија се определила за свеобухватне и суштинске реформе. Србија је европска држава и као таква сасвим је логично да ће се угледати на модел који јој пружа Европска унија, као и да ће тежити више но друге државе да постане њен део.<sup>2</sup> Из тог разлога се врши трансформација друштва, па неминовно и правног система у

---

<sup>2</sup>Свакако да је земљама које нису на европском континенту теже да постану члан, а с друге стране европски политичари су и те како заинтересовани за међународно делање, као и унутрашње уређење Србије.

контексту евроинтеграција. Најважнији подстицај за друштвене промене свакако је постављени циљ- чланство у Европској унији.<sup>3</sup>

Ипак трба рећи да све промене које се догађају се не врше искључиво и само из разлога приступања Европској унији. Такође, ни Европска унија не подразумева у свему једнообразна правила. У неким случајевима правна правила поседују одређени степен флексибилности, тако да омогућавају државама чланицама да оне саме одреде начин и степен примене у националним правним системима.<sup>4</sup>

Европска унија има свој аутономан правни систем који има сопствене правне изворе, институције, процедуре усвајања, тумачења и примене. Уколико постоји неслагање националног права и права Европске уније примат има право Европске уније. Примат права Европске уније обезбеђен је принципом супрематије овог права. Овај принцип подразумева уздржавање националних судова од примене одредаба националног права које су у супротности са правилима права Европске уније, као и примену правила тог права (права Европске уније). Да би одређена држава постала члан Европске уније неопходно је да изврши хармонизацију свог правног система са правом Европске уније. Ипак треба рећи да хармонизације не може бити нити је сама себи циљ. Она је у функцији остварења одређених правно техничких циљева или ширих политичких циљева. Правно технички посматрано циљ хармонизације је доношење нових прописа или измене постојећих правних правила зарад усклађивања са прописима Европске уније.

Поред овог ужег схватања хармонизације постоји и шире схватање овог појма. Хармонизација пре свега подразумева стварање таквих друштвених и економских услова који би омогућили примену таквих хармонизованих прописа. На тај начин стварањем одговарајућих института стекли би се услови за потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању, а

---

<sup>3</sup>Улазак у Европску унију подржава 60% грађана Србије, а противи му се 17%. Редовна истраживања о овом питању спроводи Канцеларија за европске интеграције, а резултати истраживања доступни су на сајту <http://www.seio.gov.rs/code/ navigate.asp>

<sup>4</sup>Вотсон, А., Правни транспланти, Београд, 2000, 47-58, 143-151

потом и за остваривање циљева предвиђених у Споразуму. Пре свега треба остварити основни циљ Споразума о стабилизацији и придруживању, успостављање зоне слободне трговине, заједничког и унутрашњег тржишта. Истовремено морају бити заштићена и поштована мањинска права. Процес хармонизације не подразумева само доношење одређене легислативе, напротив, он подразумева изградњу и реформу пратеће друштвене инфраструктуре, као што је: стручно и независно судство, ефикасна државна управа. Једино тако у садејству могуће је брзо и ефикасно спровођење донетих прописа.

Дакле, хармонизација се не сме свести, и не своди се, на механичко превођење или преписивање прописа комунитарног права, већ обухвата и процес потпуне примене прописа донетих у процесу хармонизације. Тек када су ова два процеса усклађена и доследно и потпуно спроведена могуће је остварити циљеве који одговарају циљевима Европске уније, а које је наша држава поставила као свој циљ. Ово је заправо функционална или суштинска хармонизација.<sup>5</sup>

Шире гледано може се очекивати да процес хармонизације створи такве правне институте који би омогућили једноставнију и ефикаснију комуникацију са земљама у окружењу које такође теже истом циљу, Чланству у Европској унији.

## 2. ACQUIS COMMUNAUTAIRE

Државе које желе постати чланице Европске уније морају усвојити и правно наслеђе Европске уније-*acquis communautaire*. *Acquis communautaire* је заправо поредак који је стваран у току педесет година европских интеграција. Тај процес је започео Париским уговором о оснивању Заједнице за угаљ и челик из 1951. године, потом Римским уговором о оснивању Европске економске заједнице и Европске заједнице за атомску енергију из 1957. године, потом Уговором из Мастрихта из 1992. године, Амстердамским уговором из 1997. године и Уговором из Нице из 2001. године. Овај појам обухвата легислативу као и праксу, а наравно и обавезе које су настале као резултат развоја Европске уније.

---

<sup>5</sup>Детаљније о томе Вукадиновић, Р., *Како усклађивати домаће прописе са правом Европске уније*, Крагујевац, 2004, 55-79

Термин *acquis communautaire* има корене у француском језику, а у највећем броју држава се не преводи на матерњи језик већ се користи као такав.<sup>6</sup>

Појам *acquis communautaire* је прецизно дефинисан на европском самиту у Копенхагену 1993. године, кад је речено да као општи појам обухвата све оно што су европске заједнице постигле на правно, политичком, економском и административном плану ради остваривања циљева који су постављени пред Европску заједницу, а касније и пред Европску унију. Значење овог појма је дакле проширено и на постигнућа Европске уније. Због тога је Европска унија уговором о оснивању преузела обавезу да у потпуности очува све тековине Заједнице, *acquis communautaire* и да их и даље развија.<sup>7</sup> У нашем језику превод је „комунитарне тековине“ или „правне тековине“, мада је боље не преводити овај термин већ га користити као такав. Како је *acquis communautaire* општи критеријум који треба да буде испуњен приликом пријема у Европску унију, требало би прецизирати шта он све обухвата. Може се рећи да он обухвата укупност правних правила, политичких принципа и судске одлуке које нове државе чланице морају да прихвате у потпуности и од почетка, након што постану пуноправне чланице Европске уније.<sup>8</sup> То даље значи да је овај појам јако широк и да обухвата правни, економски и политички аспект придруживања и чланства у Европској унији.

*Acquis communautaire* је дакле основни појам и главни услов придруживања, стицања статуса кандидата и пуноправног чланства у Европској унији.

Правни аспект овог појма представља садржина комунитарног права. У овај аспект спада и обавеза националних судова да се обраћају Суду правде који доноси одлуке о претходним питањима, а чиме се заправо, преузима пракса Суда правде и његова створена начела, попут начела директне примене, директног дејства или супериорности комунитарног права. Када је реч о политичком аспекту треба рећи да он подразумева не само политичке принципе из Оснивачких уговора Заједнице и

---

<sup>6</sup>Енглеска, Ирска, Италија и Холандија овај израз задржавају и у преводу споразума из Мастрихта, док га остале државе чланице преводe. Порекло речи је од латинске речи *acquire* што у преводу значи „стечено“

<sup>7</sup>Члан 2 подстав 4 Уговора о европској унији, члан 3(1) Уговора о ЕУ

<sup>8</sup>Gialdino, C., *Some Reflections on the Acquis Communautaire*, CMLRev. (1995), 1090

Европске уније, већ и све остале акте: декларације, резолуције, принципе, водиче, речју, све ставове које је заузео Европски савет, Савет министара, исто тако и заједничке споразуме држава чланица који су закључени са циљем јачања заједнице. Поред Оснивачких уговора нове државе чланице морају прихватити и све друге уговоре Уније, али исто тако морају прихватити и све мере које су усвојене у оквиру заједничке спољне и безбедносне политике и сарадње у области правосуђа и унутрашњих послова и у оквиру сарадње правосудних и полицијских органа у кривичним стварима. Што се тиче економског аспекта реч је о свим оним обавезама које је неопходно извршити у домаћој привреди да би се остварила тржишна привреда која је способна да издржи конкуренцију на унутрашњем тржишту Европске заједнице.

### **3. ВРСТЕ ПРАВНОГ УСКЛАЂИВАЊА**

У оснивачким уговорима се кристе различити термини да би се означило правно усклађивање: хармонизација, апроксимација и координација. Овим терминима се изражавају различити степени интеграционих процеса који се остварују између држава чланица. Тако се рецимо предвиђа усклађивање (harmonization) законских подзаконских и административних мера у обиму у коме је то потребно за успостављање и функционисање заједничког тржишта.<sup>9</sup> Такође је предвиђено и усклађивање пореза на промет и државне помоћи.<sup>10</sup>

Приближавање (approximation) царинских прописа је такође предвиђено.<sup>11</sup>

За неке пак прописе предвиђено је и усклађивање и приближавање. У ту групу спадају прописи из области социјалних система. Координација законских, подзаконских и управних прописа предвиђена је у области права настањивања, признавања стручних квалификација и сл. Теорија познаје следеће методе усклађивања: усклађивање утврђивањем јединствених норми на нивоу Европске уније; потпуно усклађивање; изборно усклађивање; делимично усклађивање;

---

<sup>9</sup>Члан 3 и 94 Уговора о оснивању

<sup>10</sup>Члан 93 и члан 131 Уговора о оснивању Европске заједнице

<sup>11</sup> Одредбе бившег члана 27 Уговора о оснивању Европске заједнице

минимално усклађивање; алтернативно усклађивање; усклађивање путем узајамног признавања домаћих прописа; усклађивање путем признавања права провере од стране других држава чланица и усклађивање упућивањем на стандарде.<sup>12</sup>

Потпуно усклађивање подразумева усклађивање правних прописа држава чланица са решењима која су дата у директиви, а којима се државама чланицама не оставља простор за било какво одступање.

Метод изборног усклађивања се примењује када је директивом предвиђена извесна слобода, односно могућност да се следе усаглашена правила Европске уније или могућност да се следе домаћи прописи. Када је дата могућност да се следе домаћи прописи произвођачима се не гарантује слободан промет производа. Пример оваквог усклађивања је директива Савета о усклађивању закона држава чланица о дозвољеном нивоу буке и издувних гасова од моторних возила.

Унификација подразумева да националне прописе замењују прописи Европске уније и то у оним областима у којима она има искључиву надлежност. За унификацију се користе уредбе или правила.

Хармонизација подразумева процес у коме се национални прописи усклађују са циљевима прописаним актима Европске уније. За ову врсту усклађивања главни инструмент су директиве. Хармонизација може бити: позитивна, негативна, потпуна и минимална.

Координација подразумева да се одговарајућим правним актима прописује координација активности, размена информација, као и закључивање неких споразума о одређеним питањима између држава чланица.

**Позитивна хармонизација** подразумева да се национална права уједначавају и то доношењем као и применом секундарних аката, тј мера хармонизације.

**Негативна хармонизација** подразумева процес којим се уједначавање правних прописа постиже строго прописаним забранама које су садржане у Оснивачким уговорима. Те забране

---

<sup>12</sup>Вукадиновић, Р., *Како усклађивати домаће прописе са правом Европске уније*, Крагујевац, 2004, 57-62

се упућују државама чланицама. Даље се прописују норме којима се ограничава право доношења нових комунитарних прописа.

Мере негативне хармонизације се директно примењују, на пример, забрана царина на увоз и извоз, забрана пореске дискриминације увоза, укидање свих тарифних и количинских ограничења у унутрашњој трговини и др. Ово регулисање је потпуно и целовито у одређеној области и државама чланицама одузима простор за било каквим другачијим решењима. Овим прописима одређују се максимални стандарди, тј прописују се збиља јединствени стандарди у датој области. Ова врста хармонизације користи се у прописима који су везани за храну, производима опасним по живот и здравље потрошача, козметичким и фармацеутским производима.

*Минимална хармонизација* успоставља минимум правног регулисања у одређеној области. Оваква хармонизација даје могућност државама чланицама да саме регулишу област, могу доносити и строжије прописе од оних који су установљени комунитарним правом, али уз услов да су у складу са Уговором о Европској заједници. Ова врста хармонизације се обично користи у прописима о заштити потрошача и заштити животне средине.

#### **4. МЕТОДИ ХАРМОНИЗАЦИЈЕ**

Један од метода је транспозиција када се заправо преноси од речи до речи текст прописа европске заједнице у национално право. Овај метод се користи уколико је директива веома детаљна и садржи одређене техничке прописе. На овај начин долази до потпуног испуњења утврђених обавеза. Често је коришћена терминологија високо стручна и не постоји одговарајућа терминологија у националним законодавствима.

Други метод је метод преформулације. То је метод којим до хармонизације долази тако што се прописи преузимају суштину обавезе која произилази из директиве. Путем ове методе сачувани су национални правни систем, као и језик, јер је дозвољено да се суштина изрази језиком националног законодавца.

Реферисање је метод који подразумева позивање на прописе. Овај метод се јако ретко користи. Заправо користи се само у случајевима када је реч о директиви која садржи детаљне и прецизне техничке одредбе. Тада се одредбе директиве наводе у анексу националног правног прописа. Тада се препоручује



позивање само на уредбе након приступања Европској унији, с обзиром на чињеницу да се уредбе директно примењују.

Опште правило које се препоручује каже да текст директиве не треба дословце преписивати у националне прописе. Исто тако, не треба следити структуру текста директиве. Ако дође до промене директиве на исти начин на који је промењена директива треба променити и национални пропис.

Правни инструмент за преузимање прописа Европске уније у национално законодавство мора пре свега имати обавезну правну снагу, као и позитиван и ефикасан исход. Који ће то инструмент бити остављено је државама чланицама да саме одлуче, дакле право избора имају оне. То су пре свега акти које доноси скупштина, влада, прописи појединих министарстава, неких органа управе. Сви ови акти имају потребну обавезујућу снагу као и ефективност те могу преузимати легислативу Европске уније.

Избор одговарајућег правног акта је врло сложен процес и захтева систематичан приступ. Треба избегавати просто механичко преузимање путем закона, из разлога што је процедура доношења закона најчешће дуга, па то може изазвати одуговлачење у процедури доношења и измена. Важно је водити рачуна да не дође до преузимања истих прописа Европске уније у два или више иста домаћа прописа. На избор одговарајућег правног акта утиче и карактер и свеобухватност политике Европске уније. Од значаја је и форма прописа којом је већ регулисана област за коју треба изабрати акт.

Законом ће бити преузети: правни акти чија имплементација подразумева допуну постојећих; директиве које укључују опште принципе за специфична подручја и хоризонталне директиве; директиве којима се конституишу права и обавезе правних и физичких лица. Актима ресорних министарстава биће преузете техничке директиве и директиве које се често мењају.

## **5. НОВИ ПРАВАЦ У ХАРМОНИЗАЦИЈИ-ХОРИЗОНТАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈА**

Стара техника која носи назив вертикална хармонизација лагано губи на значају јер су се овом методом усвајала идентична правила која су потом примењивана у читавој заједници. Ова

метода има своје недостатке који су јој временом отежавали примену. Недостаци су што су комунитарним упутствима морали бити предвиђени сви, па и најситнији детаљи којима се у потпуности одређују техничке карактеристике производа, или су пак морали бити до детаља дати сви услови пружања одређене услуге. Овакав метод хармонизације због изречених недостатака у великој мери успоравао процес хармонизације. То је определило Комисију да у циљу убрзавања процеса хармонизације у Белој књизи I, која се односи на комплетирање унутрашњег тржишта, препоручи нову технику хармонизације *new approach*.<sup>13</sup>

Наспрам детаљних упутстава која су била одлика ранијег приступа, хоризонталним упутствима се одређују само основни захтеви који су везани за општа питања, као што су безбедност, животна средина, здравље и општи ризици.

Реч је о захтевима које морају да испуне сродне групе производа како би могли бити у слободном промету, а то су заправо заједнички или хоризонтални захтеви за групе производа.

Нови приступ, хоризонтална хармонизација заснива се на одређеним начелима: легислативна хармонизација је ограничена на прописивању или усвајање, упутствима из члана 95 Уговора о оснивању, суштинских сигурносних захтева или других захтева општег значаја, а које морају да испуне производи који се стављају у промет у Заједници; техничке спецификације нису обавезне и задржавају статус добровољних стандарда; за производе који су произведени у складу са хармонизованим стандардима претпоставља се да су усклађени са основним захтевима постављеним Упутством.

## **6. „ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ“ И ЊИХОВА ПРИМЕНА У СРБИЈИ**

У процесу европских интеграција Србија има чини се специфичан положај. Пре свега она у интеграцијама касни у односу на друге државе из источне Европе. Потом специфичност Србије огледа се и у томе што велики број интеграција које су друге државе морале да прођу за Србију није новост, она је у неким од тих интеграција била, да би након распада СФРЈ из

---

<sup>13</sup>COM (85) final, 19-20

њих била искључена.<sup>14</sup> Након 2000. године Србија се определила за пут европских интеграција, те је дошло до обнове односа Србије и Европске уније.<sup>15</sup>

Република Србија се као и већина других европских земаља које су раније приступиле Европској унији, определила за добровољну хармонизацију правног система.<sup>16</sup> На тај начин Србија је добровољно усвојила низ Закона који садрже европске стандарде, пре него што је од ње захтевано да то учини и формално кроз Уговор закључен са Европском унијом. Такав је на пример Закон о заштити конкуренције. Неки наши прописи припремљени су пре него што је Споразумом о стабилизацији и придруживању установљена обавеза хармонизације. Такав је на пример Закон о контроли државне помоћи. Од 2001. године приступање Европској унији је главни спољнополитички циљ Србије.<sup>17</sup> Због тога без обзира да ли су обавезе о хармонизацији чврсто преузете или нису, хармонизација наших прописа са прописима Европске уније доживљава као императив. Европска унија је 2003. године увела један посебан документ, заправо инструмент који носи назив Партнерство за европску интеграцију (Европска партнерства).<sup>18</sup> Свака од држава Западног Балкана добила је посебна партнерства, као и Акционе планове којима су предвиђене реформе администрације које те земље треба да спроведу. Дефинитивно од 2005. године напредак свих држава Западног Балкана, па и Србије се вреднује у годишњем извештају Европске комисије и јавно објављује. Годишњи извештаји су заправо попис онога што је учињено, а представља напредак на

---

<sup>14</sup>Поново је примљена у Уједињене нације, Република Србија се вратила у Организацију за европску безбедност и сарадњу, Светску банку, Међународни монетарни фонд, Интерпол, Иако је СФРЈ била чланица Општег споразума о царинама и трговини (ГАТТ) од настанка те организације 1948. године, Република Србија није постала чланица Светске трговинске организације (па тиме ни уговора ГАТТ из 1994. године)

<sup>15</sup> Мишчевић, Т., *Придруживање Европској унији*, Београд, Службени гласник, 2009, 171-186

<sup>16</sup>Вукадиновић, Р., *О европеизацији и хармонизацији домаћег права са правом ЕУ у Процесу стабилизације и придруживања још једном*, Српска правна ревија, 1 (3), 127-141

<sup>17</sup>Спољнополитички циљеви Србије:<http://www.mfa.gov.yu/Srpski/Foreinframe.htm>.

<sup>18</sup>Документ о коме је реч се налази на:  
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:080:0046:01:EN:HTML>

пољима реформи по секторима. Истовремено у извештајима се налазе и препоруке Европске комисије за даље предузимање акција у наредном периоду.

Овакав приступ је вишеструко користан. Пре свега омогућава сасвим јасно постављене циљеве, релативно кратке рокове, сталну евалуацију постигнутих резултата и транзицију која је структурирана. Реформе никада нису баш добро прихваћене, па их је стога лакше спроводити када се зна њихов садржај, што је овде случај, а политичари имају оправдање пред јавношћу да врше непопуларне промене. Ово из разлога што приступање Европској унији, као и предности које се тиме постижу представљају подстицај за спровођење промена, као и њихово лакше прихватање. Ипак, овакав приступ носи опасност да се садржини реформи не посвећује дужна пажња или да се Влада и Парламент понашају као машине за једноставно „преписивање и изгласавање европских решења“. Иако је овакав приступ често критикован као да се промене врше „због Европе“, може се рећи да он помаже у стварању нових елемената у администрацији и политичким институцијама.

## **7. ЗАКЉУЧАК**

Изградња регионалне сарадње допринеће и изградњи института и институционалног повезивања. Царински прописи који чине систем царинског права које се примењује у свим државама чланицама Европске уније, већ одавно не почива само на националним правним нормама појединачних држава чланица. Царинско право Европске уније има своје корене у међународном праву и праву европских заједница. Пре свега европски царински прописи зависе од међународног права. Најпре од одредби међународног обичајног права које се пре свега користи за попуњавање правних празнина које постоје између права Европских заједница и трећих земаља, или пак између међународних организација. Право Европске заједнице несумњиво представља најзначајнији правни основ европских норми царинског система права.

Да би се остварио најважнији постављени циљ у ЕУ, остваривање заједничког унутрашњег тржишта, морала је да се изврши хармонизација до тада важећих царинских прописа. Заправо, без

хармонизације царинских прописа готово да се не би ни могло остварити функционисање заједничког унутрашњег тржишта. Царински кодекс, будући да је дат у форми уредбе, представља право које је важеће, обавезујуће у свим државама чланицама. Царински кодекс има обавезну правну снагу и примат у односу на норме националних права држава чланица. Тзв. царинско право Европске уније се стално, може се рећи најбрже мења. До измена долази пре свега због сталних промена околности у којима се прекогранични промет роба одвија. Нарочито је у задњих неколико година дошло до великог броја измена у области царинског права, а то најпре због брзог мењања ситуација у којима се врши прекогранични робни промет. Те промене ситуације подразумевају промену задатака царине, али и све већа информатизација свих области јавног и приватног сектора. Све промене су довеле до тога да се 2005. године изврши реформа царинског права Европске уније.

Тренутна верзија Модернизованог Царинског кодекса предвиђа да ће он важити најраније од 24.06.2009. године, а најкасније од 24.06.2013. године. Најважније измене садржаја чине измене које се односе на увођење *електронског царинског отпремања робе* у облику електронске царинске декларације и електронске размене података. Наравно да је значајна новина у смислу модернизације и уношење *централизованог царинског отпремања робе*, па и електронске царинске контроле. Што се измене царинских прописа у материјалном смислу тиче, царинско право Европске уније за убудуће предвиђа самоопорезивање од стране привредних субјеката. Знатно су прерађене и одредбе које су везане за институт *царинских заступника*, и то тако да је сада новим одредбама изричито регулисано право на *саслушање*. Оно што је јако битно, а новина је, односи се на *поједностављење царинских поступака*. Ово је логично јер поједностављени поступци су бржи, ефикаснији, а самим тим убрзавају промет. Прописи о царинском дугу су прерађени у складу са новим захтевима и тенденцијама.

## ЛИТЕРАТУРА

1. Gialdino, C., *Some Reflections on the Acquis Communautaire*, CMLRev. (1995), 1090
2. Вотсон, А., *Правни транспланти*, Београд, 2000, 47-58, 143-151
3. Вукадиновић, Р., *О европеизацији и хармонизацији домаћег права са правом ЕУ у Процесу стабилизације и придруживања још једном*, Српска правна ревија, 1 (3), 127-141
4. Вукадиновић, Р., *Како усклађивати домаће прописе са правом Европске уније*, Крагујевац, 2004.
5. Мишчевић, Т., *Придруживање Европској унији*, Београд, Службени гласник, 2009.
6. Спољнополитички циљеви Србије:[http:// www.mfa.gov.yu/ Srpski/ Foreinframe.htm](http://www.mfa.gov.yu/Srpski/Foreinframe.htm).
7. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:080:0046:01:>
8. <http://www.seio.gov.rs/code/navigate.asp>
9. Уговор о оснивању Европске заједнице

Рад је примљен 22.05.2013.

Прихваћен за објављивање 05.06.2013.